

Farkas Mendelné

Ez az anyám [Farkas Fánus] fiatalkorában. Tán az anyám [szül. Deutsch Fánus] volt a legidősebb a testvérek közül -- ötön voltak testvérek --, ő 1893-ban született, Tordán. Az édesanyámnak egy született jó humora volt. Nagyon sok vidámság volt benne. Valamikor elmesélte, hogy ő férjnél volt, és nem tudom, milyen körülmények között, nem bírta a férje, és elváltak. Ez volt az első világháborúban. Miután az apám [Farkas Mendel] leszerelt a katonaságból az első világháború után, és hazakerült, akkor ismerkedtek meg, és körülbelül 1918-ban házasodtak össze, mert a nővérem 1920-ban született. Anyám gondozta, nevelte mind a három gyermeket, a nővéremet

[Farkas Éva] is, engem is és az öcsémet [Farkas Imre] is, és mindenféle szempontból átadta mindenét, ami volt neki. Gyönyörű szépen írt, nem, mint én, sokkal szebben írt, mint én. Nem volt, csak ilyen régifajta gimnáziumból négy gimnáziuma [azaz négy év elemi és négy év gimnáziumot végzett a nyolcosztályos gimnáziumból]. A családom mostani viszonylatban félvallásos volt. Szóval nem voltak se szakállasak, se pájeszesek, és nem voltak ateisták se. A nőknek a családból nem volt levágva a hajuk. Amikor a templomba jártak [mentek], akkor tettek egy muszlinkendőt magukra [a fejükre], mert imaházba mentek, és ez a szertartás. De otthon és az utcán nem hordtak kendőt. Nálunk, főleg ameddig az apánk élt, szabály volt a péntek esti gyertyagyújtás, a péntek esti vacsora és a szombati vacsora. Respektálták szigorúan a szombatot, a kalácsütéssel, a csólentsütéssel, szóval úgy kosztal, mint gyertyagyújtással. Szombatra főzött mindig édesanyám húslevest, utána pedig sóban főttet -- azt a húst, amit a levesben főznek -- és csólentet ettünk. Eleinte volt valaki, aki gyújtotta a tüzet nálunk szombaton, de aztán már gyújtották a szüleim is. Az édesanyám tartotta a kóserságot a háborúig, de ez utána lassan-lassan megszűnt. Meghalt az apánk, és megszűnt a ritualitás, megszűnt a kóserség, már sakter sem volt a háború után Tordán. Az édesanyám 1966. március huszonhatodikán elment az öcsémrel együtt Izraelbe, mert [Tordán is] velük élt, és volt ott egy unoka is, akit imádott. És hat hónapra és hat napra rá meghalt ott, Izraelben, nem bírta az éghajlatot. Ott van eltemetve Izraelben, Kefar Saván.